již poukázáno v předcházejících článcích na to, že toto zřízení se vládním nařízením č. 137/34 Sb. z. a n. nestalo, nýbrž že byl pouze určen obsah stanov této společnosti, jinak že se měla společnost teprve ustaviti, vytvořiti **příslušnými zájmovými organisacemi,** jež stát tímto úkolem pověřil.

Že by při tomto ustavení, vytvoření Československé obilní společnosti jakožto společnosti akciové neměly platiti čl. 208, resp. 211 obch. zák., to z vládního nařízení č. 137/34 Sb. z. a n. nevyplývá, nýbrž z § 9 tohoto nařízení jde najevo pravý opak.

To bylo vysloveno teprve vládním nařízením **č. 193/37 Sb. z. a n.,** které jinak nemusilo by býti přece vydáno, když by se již z vl. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. dalo vyvoditi, že k zápisu stanov společnosti a jejich změn není třeba, aby o nich byla sepisována soudní nebo notářská listina, jak to výslovně určuje vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n.

Ovšem pokud jde o vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n., nabylo toto účinnosti, jak již bylo na to v předchozím článku poukázáno, dnem vyhlášení, t. j. 21. července 1937, kdežto zápis společnosti obchodním soudem byl proveden dne 20. července 1937, tedy o den dříve a ježto platí zásada, že zákony neplatí nazpět, nelze předpisy vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n. na tento zápis vztahovati, nehledě ani k tomu, že toto vl. nař. nebylo již vydáno v rámci zákona z 21. června 1934, č. 109 Sb. z. a n. o mimořádné moci nařizovací.

Touto otázkou — jak výslovně ve svém rozhodnutí podotýká — se vrchní soud vůbec nezabýval, poukazuje na to, že již podle vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. nebylo třeba k zápisu Čs. obilní společnosti listiny soudní nebo notářské.

Nutno však znovu zdůrazniti, že pak nebylo třeba vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n. vůbec vydávati. Že by z vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. plynulo, že čl. 208 a 211 obch. zák. pro zápis Čs. obilní společnosti neplatí, bylo již rovněž řečeno.

Vždyť citovaný § 9 tohoto nařízení výslovně praví, že pro Čs. obilní společnost platí všeobecná ustanovení, platná pro akc. společnosti, a čl. 208 a 211 obch. zák., které tu rovněž přicházejí v úvahu, z nich nevylučuje!

Také § 8 vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. nelze vykládati jinak než zní, že totiž ministerstvem zemědělství bude vyhlášen den, kdy společnost započne svou činnost.

Jestliže min. zemědělství svou vyhláškou ze 14. července 1934 za tento den určilo 17. červenec 1934, stalo se tak v předpokladu, že Čs. obilní společnost stává v tento den již po právu. Nestává-li, nemůže tento nedostatek zmíněná vyhláška žádným způsobem odkliditi nebo sanovati. Otázka právní existence Čs. obilní společnosti zůstala tím zcela nedotčena.

V předpokladu, že bude uznáno, že dovolací rekurs je tu se zřetelem na předpis § 46 zák. č. 100/31 Sb. z. a n. na místě, bude se tedy otázkou právní existence Čs. obilní společnosti zabývati ještě nejvyšší soud, na jehož rozhodnutí může býti veřejnost právem zvědava.*)

* * *

Depurace poplatkových nedoplatků.

Průmyslový věstník, orgán ústř. svazu čsl. průmyslníků v Praze, který v letošním jubilejním 25. ročníku rozšířil a hlavně zpestřil svůj obsah, přináší na str. 45 tuto zprávu:

»Ministerstvo financí nařídilo svým výnosem ze dne 16. XI. 1937, čís. 119/669/37-V/16 depuraci poplatkových nedoplatků a poplatkových nedodělků podle vzoru depurační akce, zavedené svého času v oboru přímých daní. Výnos zdůrazňuje, že tato depurace má poněkud jinou povahu než depurace u přímých daní, poněvadž v oboru poplatků nemá finanční správa žádného zákonného ustanovení, podle kterého by mohla snižovati nebo dokonce promíjeti poplatky. I když tedy nedoplatek bude odepsán, nevzdává se finanční správa svého nároku naň, nýbrž vylučuje jej toliko z evidence. Akce se rozděluje na dvě období. První období slouží k tomu, aby byl zjednán pořádek v nedoplatcích, a druhé období k tomu, aby byly vyřízeny všechny spisy poplatkové. Za tím účelem zvyšuje se zejména kompetence okresních a zemských finančních úřadů. Depurační akce se týká nedoplatků ze starších ročníků až včetně do roku 1936. Odepsati nedoplatek jest možno pro nedobytnost nebo pro obtížnost a nákladnost vymáhání. Finančním úřa-

*) Z povahy Čsl. obilní společnosti jako společnosti obchodního práva vychází trestní rozh. nejv. soudu ze dne 21. října 1937, č. 6012 Sb. n. s., v němž se uvádí: »Čsl. obilní společnost je podle vl. nař. č. 137/1934 Sb. z. a n. a podle stanov, vyhlášených jako příloha k tomuto nařízení, akciovou společností. Je proto řečená společnost podle svého formálního postavení společností obchodního práva, která nepožívá ochrany cti podle zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.« — Pozn. red.

dům I. a II. stolice se ukládá, aby postupovaly liberálně i v případech, kde se strana dostatečně nebránila opravným prostředkem z omluvitelné neznalosti poplatkového práva nebo skutkového stavu a kde by jí vymáhání způsobilo vážnou újmu. Při vyřizování nedoměrků má býti přihlíženo především k případům, kde jde o vyměření pozůstalostních dávek.«

Označený výnos ministerstva financí jest interní a poněvadž nebyl úředně publikován, vznikají různé chybné výklady. Nejedná se o depurační akci podle analogie depurace u daní přímých, nýbrž finanční správa v cit. výnosu o depuraci poplatkové vůbec nemluví, nýbrž označuje akci jako »p o ř á d k o v o u«. Účelem akce jest v prvé řadě »vyčistiti« knihy, aby se nevedly stále v evidenci různé poplatky a jest proto nedobytné poplatky odepsati, kdežto dobytné poplatky mají býti vydobyty nepozději do konce roku 1938. Jedná se hlavně o administrativní ulehčení nižším úřadům, neboť část kompetence byla přenesena z ministerstva financí na zemské finanční úřady a uložena byla těmto úřadům práce přes čas k vypracování této agendy. Zůstávají tudíž i nyní v platnosti zásady o odpisu poplatků, prominutí úroků a posečkání poplatků podle výnosu min. fin. z 15. května 1935, č. 50.379/34 — viz Heller-Lappert-Čakrt, Poplatkové zákony, díl I., str. 169 a n. Důležité ovšem jest, že zásady tohoto výnosu min. fin. platí nyní též pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

Literatura.

H r a b á n e k - M i l o t a, **Tiskové právo československé,** druhé přepracované vydání, 1938. Stran 610. Cena Kč 55.—.

Spolupráce praktika s teoretikem jest vždy žádoucí. Jeden z autorů jest redaktorem, druhý autor je univ. profesorem trestního práva. Od roku 1933, kdy vyšlo první vydání, vydáno bylo několik vedlejších zákonů do zpracovávané látky spadajících, především však měl i nejvyšší soud příležitost vyložiti jednotlivé předpisy nového zákona o ochraně cti č. 108/1933, a právě proto nabývá druhé vydání doplněné podle stavu platného v roce 1938 zvláštní hodnoty, poněvadž dnes již nejsou předpisy zákona o ochraně cti komentovány v něm pouze autory, nýbrž i judikaturou a literaturou, jinde uveřejněnou. Autoři v předmluvě uvádějí, že, až na dva případy, nemuseli měniti svůj komentář. Tyto dva případy patrně jsou jednak výklad § 12 na str. 244, který museli autoři změniti vzhledem k rozhodnutí Vážný trest. 5728, Právník roč. 1937, str. 43 (v prvním vydání totiž zastávali názor, že § 12 se vztahuje jen na delikty proti cti, které byly spáchány jinak než tiskem), jednak výklad § 10 na str. 238 a 239. Autoři uznali za vhodné zpestřiti svůj komentář i neprávnickými citacemi rázu spíše zábavného (str. 339), jinak však citovali novější monografickou literaturu, ač ne úplně, a omezili se většinou na práce známější, takřka vesměs jen české. Nebylo by škodilo, kdyby v tomto druhém vydání byl býval uveden bibliografický přehled všech dosud u nás vyšlých prací, komentujících tiskové právo, ať již původu českého nebo německého. Jinak jest dílo svojí úpravou velmi prakticky použitelné a bude jistě pro svoji přehlednost hojně praktiky používáno. Pužman.

Dr. Vilém K l a u b e r - Dr. Pavel E h r l i c h, **»Nachschlagebuch für die bergrechtliche Praxis in den historischen Ländern«,** vydává autor Dr. Klauber, advokát v Teplicích-Šanově vlastním nákladem v sešitech.

Jde o zajímavý pokus, jak pro praktika obírajícího se horními věcmi uspořádati lexikon všech v úvahu přicházejících právních vztahů ze všech oborů, tedy nejen z oboru horního práva. Látka je uspořádána abecedně a celá práce je založena velmi široce. Nejen horní podnikatel sám, ale i právník v ní nalezne pohodlnou oporu pro všechny otázky, které v souvislosti s horním provozem se vyskytnou, aniž musí se utíkati ke studiu jiných pramenů i z jiných oborů.

Pokud jsou projednávány otázky pro horní podnikání odlehlejší, jsou v příručce